

MORIS · GOSINI
DE GRUT · NORDMAN

TALICNI

2001 ★ 2002.

TOM

KNJIGA
~24~

Čarobna knjiga

Biblioteke:

OLOVKA, TUŠ I PERO 615

STARI KONTINENT 168

MORIS 24

GOSINI 21

TALČNI TOM

Naslov originala:

Lucky Luke - L'Intégrale 24

Morris, Goscinny

Copyright © LUCKY COMICS 2012, by Morris, Goscinny

www.lucky-luke.com

All rights reserved

Published in Serbia by Čarobna knjiga, 2025.

Under Licence from MEDIATOON LICENSING.

Prevod sa francuskog:

Melita Logo-Milutinović

Izdavač: Čarobna knjiga, Beograd, 2025.

Za izdavača: Borislav Pantić

Urednik: Borislav Pantić

Izvršni urednik: Darko Tuševljaković

Lektura i korektura: Snežana Gligorijević

Dizajn i grafičko oblikovanje: David Tankosić

Prelom i priprema za štampu: Darko Milenković

Plasman: 021/439-697

Štampa: Grafostil

CIP - Katalogizacija u publikaciji
Narodna biblioteka Srbije, Beograd

ISBN: 978-86-300-4140-2

COBISS.SR-ID: 181443337

Nijedan deo ove publikacije, kao ni publikacija u celini, ne sme se reprodukovati, umnožavati, prešampavati niti u bilo kojoj drugoj formi i bilo kojim drugim sredstvom prenositi ili distribuirati bez odobrenja izdavača.

Sva prava za objavljivanje ove knjige zadržavaju autor i izdavač prema odredbama Zakona o autorskim pravima.

TALIČNI TOM

NEOBJAVLJENO DELO U ALBUMU

Kad se za neki strip kaže da je mitski, to nije uvek zato što, nakon što je prodat u nekoliko miliona primeraka, nastavlja da privlači nova čitalačka pokolenja. Jedan album može takođe postati mitski zato što se za njega čulo, a još ga niko nije pročitao. Takav je slučaj s *Bitkom za pirinač*, koju ćete iznova otkriti ili, mnogi od vas, tek otkriti na narednim stranicama. Potpisali su je Rene Gosini i Moris, a izašla je 1969. u četvrtom od devet brojeva časopisa *Super poket pilot*, koji nije bio dugog veka. Tri godine kasnije, ta priča, sačinjena od 16 mini-tabli, ponovo je sklopljena u velikom formatu i pridodata drugim kratkim pustolovinama objavljivanim u istom tromesečniku. Celokupnu zbirku nije potom izdao „Dargo”, već naftna kompanija „Total”, koja ju je ekskluzivno distribuirala, u ograničenom tiražu, na benzinskim stanicama.

PENZIJA, NIKAD!

Takav bonus uz kupovinu danas je deo letnje tradicije. Godine 1972, još predstavlja novotariju. Za cenu punog rezervoara benzina, roditelji sebi obezbeđuju nekoliko sati mira. Zadubljena u pustolovinu Taličnog Toma, deca više ne postavljaju ono redovno pitanje: „Kad stižemo?” U prvoj seriji posebnih ponuda pojavljuju se: *Sudija Roj Bin*, *Suparnici iz Boligrada*, *Daltoni se iskupljuju*, *Dvadeseti konjički puk*, *Karavan* i... *Bitka za pirinač*. U hronologiji stripova tandem Moris–Gosini, ta priča nalazi se između *Džesija*

Naslovna strana *Super poket pilota* br. 1
(jun 1968).

Džejmsa i *Vestern cirkusa*. Proučavaoci bi, dakle, trebalo da joj dodele broj 35b. Ali da li je to zaista neophodno? U ljubavi nema matematike.

Godine 1979, *Bitka za pirinač*, kao i *Akordi u dolini*, druga priča zamišljena i nacrtana za jedan *Super poket pilot*, imale su čast da se nađu u časopisu *Pif gadžet*. I najzad, znajte da će iste epizode dobiti i televizijsku verziju, snimljenu 1991. Nebrojeni gledaoci serijala s malih ekrana verovatno ne znaju originalnu verziju...

FORT NAVAJO...

Les aventures du Lieutenant BLUEBERRY

CHARLIER
GIRAUD

LA GRANDE AVENTURE DU FAR-WEST!

FORT NAVAJO
DÉJÀ PARUS : L'AIGLE SOLITAIRE
TONNERRE A L'OUEST
LE CAVALIER PERDU

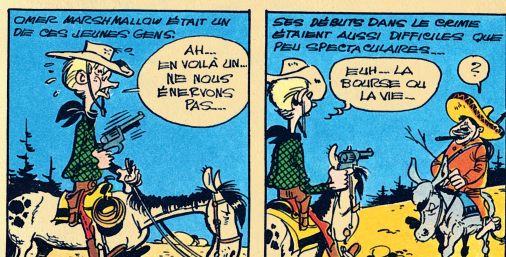
EN VENTE CHEZ VOTRE LIBRAIRE

DARGAUD S. A. EDEUR
12, Rue Blaise-Pascal - 92 - NEUILLY/S/SEINE

248

DANS LE LOINTAIN C'EST BIEN DES JEUNES GENS ENVAIENT LA
SINISTRE RÉPUTATION DES DÉSPÉRÉS CÉLÈBRES...

249

Izazov Taličnom Tomu, prva kratka priča koja se pojavila u Super poket pilotu br. 1.

Zbog čega te table nikad nisu ušle u uobičajenu prodaju? Nikad nije dat nikakav odgovor na to pitanje, niti je ono Morisa uistinu zaokupljalo.

Nekoliko godina pre smrti, Moris je izjavljivao, s veselim osmehom i sjajnim očima večitog deteta, što je i dalje bio: „Ni slučajno ne nameravam da se penzionišem. Ovih pedeset godina bilo je beskrajno zanimljivo, nadam se da će i sledećih pedeset biti isto takvo.”

POŠTOVANJE OD SVIH

Sudbina mu nije dala da poživi još pola veka, što se, avaj, čini prilično logičnim. Ipak, radio je skoro do kraja. Tek što je završio *Legendu o Divljem zapadu*, pao je, kod kuće, što je prouzrokovalo teške posledice. Pad je doveo do moždane embolije, te do Morisove smrti, 17. jula 2001, u sedamdeset osmoj godini.

Vest o njegovom odlasku odjekuje kao grom usred sunčanog leta. Niko to nije očekivao. Neki čak misle da je reč o neslanoj šali. U narednim

satima, izrazi poštovanja naviru kao bujica. Odaje se počast uspomeni na jednog skromnog stvaraoca, koliko predanog toliko radoznalog i strastvenog.

DOPIŠNI TEČAJ

Moris je u poslednjim godinama života posvetio mnogo dana nadgledanju produkcije i realizacije novih pustolovina Taličnog Toma, namenjenih televiziji. Između crtanja tabli za neku od svojih priča, pažljivo je pregledao scenarija, podele na sekvence, kao i likove svakog crtanog filma. Ta profesionalna savest može se objasniti Morisovom pedantnošću, ali i strašću prema novim tehnologijama i audio-vizuelnoj umetnosti, koja je njegovo prvobitno opredeljenje. Između 1940. i 1942, umesto da studira na tradicionalnom likovnom smeru Akademije umetnosti, odlučuje da uči tehniku skiciranja animacija, prateći dopisni tečaj nazvan „Crtanje bez muke”, koji je razradio Žan Imaž, jedan od majstora tog zanata. Nada se

da će ga potom neki studio uzeti za animatora. U vreme kad računar i specijalni efekti još ne postoje, to zanimanje zahteva izvanredne sposobnosti.

Treba biti odličan crtač, naravno, ali takođe imati, pored ostalih, osećaj za pokret. Moris se, dakle, zvanično okušava u tom žanru krajem 1944, u jednom malenom studiju u Briselu. Kako bi krpio kraj s krajem, nekoliko meseci polagaće na paus-papir priče u četrdeset slika nadahnute dečjim pesmicama, a predviđene da se potom snime i konačno projektuju kao nepokretne slike. Tokom čitavog tog razdoblja, radi s dvojicom kolega i prijatelja, tada jednako nepoznatih kao on: Andreom Frankenom i Edijem Papom. Nažalost, pomenuti filmovi, smatrani prvim stripovima koje je trojac izbacio na tržište, nestali su. Moris nije sačuvao nijedan primerak, samo je u sećanju zadržao ime producenta: „Sineskop, Mirenska ulica 29, Brisel.” Dugo je uzalud pokušavao da mu uđe u trag.

Beligrad: maestro dodaje svoj pečat (1970).

ANIMACIJA KAO KRUNA

Pamteći to šegrtovanje, 1946. stvara *Taličnog Toma*, s potajnom željom da se on jednog dana pokrene na ekranu, a da mu se radi toga ne mora izmeniti izgled. Prvi dugometražni film, *Beligrad*, koji je izašao 1971, u Morisovom umu tako postaje jedan vid krune njegove karijere.

Dok mu se završeni film otkriva na velikom ekranu, Moris će se na trenutak osetiti kao da je u koži gluvog čoveka koji prvi put čuje glas svog sina.

Isečak iz *Francuskog kuvara*, prvog *Taličnog Toma* koji je nacrtao Ašde, po scenariju Kloda Giluja.

AŠDE, SMENA

Nedugo pošto je Moris sahranjen – tiho kao što je i živio – postaje aktuelno pitanje nastavka pustolovina *Taličnog Toma*. Pošto je obezbeđena produkcija filmova za televiziju, ne postavlja se problem animiranja narednih pustolovina. Ali šta je s novim albumima? Na odgovor se ne čeka dugo. Moris je želeo da drugi crtači od njega preuzmu smenu. Izbor vrlo brzo postaje očigledan. Krajem devedesetih, Moris je primetio Ašdea i odmah mu se svidelo kako crta. Supruga Fransin složila se s njegovim mišljenjem. Bračni par se s tvorcem stripa *CRS = Détresse* sreo nekoliko puta, na raznim festivalima, i očas posla se rodilo prijateljstvo. Moris je, dakle, za života dao zeleno svetlo da Ašde izrađuje table za *Lajavka*. Tako je Ašde, i ne znajući, postao izabrani naslednik. Ali to je neka druga priča. Ili su, pre će biti, neke druge priče...

Žak PESIS

FREDERIK REMINGTON

SLIKAR

Moris je nacrtao 71 album sa svojom omiljenom temom, osvajanjem američkog Zapada. U pričama je povezao izmišljene ličnosti i one koje su zaista postojale. Kad je reč o sudbinama ovih potonjih, dopustio je sebi nešto slobode, što je sasvim razumljivo, ali je sačuvao njihovu „sadržajnu srž”. Uvek je imao velik izbor junaka, ponekad vrlo osobenih. Takav je bio i Frederik Sekrajder Remington, koji se nalazi u središtu radnje *Slikara*. Rođen je 4. oktobra 1861, u Kantonu, u državi Njujork, umro je 26. decembra 1909, a posvetio je svoj život i talenat opisivanju onog Divljeg zapada dragog Taličnom Tomu.

Od ranog uzrasta, taj slikar, crtač i vajar ujedno, pravio je mnoštvo skica. Nakon što je kratko po-
hađao kurseve likovnih umetnosti na Univerzitetu Jejl, neko vreme se bavi preduzetništvom, a potom se posvećuje svojoj jedinoj pravoj strasti. S dvadeset pet godina objavljuje prve ilustracije u velikim američkim listovima, počev od *Harpers magazina*. Oni vrlo brzo prelaze okean i pojavljuju se u Evropi, gde postaju izvori od poverenja. Godine 1898, Remington se kao ratni dopisnik/ilustrator zatiče u sukobu između Amerikanaca i Španaca. Tako iz prve ruke svedoči bici za San Huan, u kojoj juriš američkih snaga predvodi Teodor Ruzvelt. Takođe, mnogo puta obilazi i promatra srce Ruskog carstva.

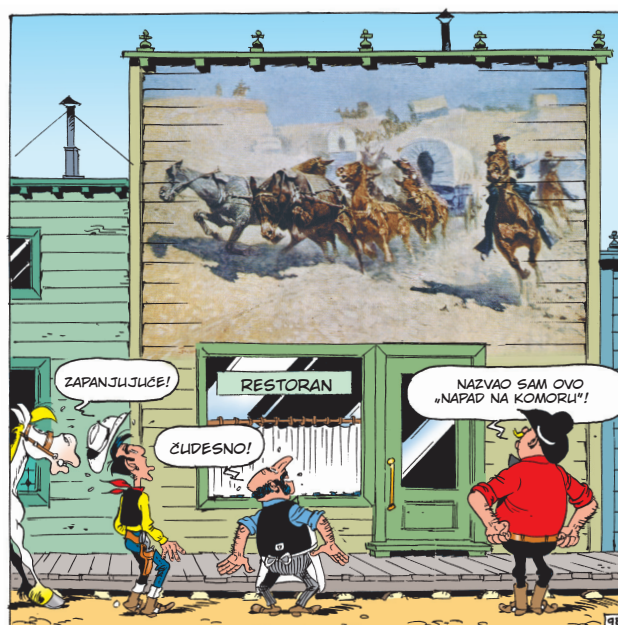
Čuven je po svojim platnima, čak i onim koja spaljuje jer mu se ne sviđaju, ali i po jednoj navici koja izluđuje njegovo okruženje: neprestano zvižduće dok radi, sedeći kao prikovan za stolicu. Njegovi bližnji uvek ga naposljetku mole da se smiluje, ali im molba nikad ne biva uistinu uslišena!

Takođe je poznat po gojaznosti. Pošto je jeo i pio više no što je potrebno, dostigao je težinu od čak 134 kilograma. Verovatno je to dovelo dotle da mu se hitno moralo ukloniti slepo crevo, što je prouzrokovalo zapaljenje trbušne maramice, koje ga je koštalo života.

Među Remingtonovim vernim obožavaocima nalazi se i Džon Ford. Nadahnut njegovim delom režirao je jedan od svojih najčuvenijih filmova, *Nosila je žutu traku*.

Remingtonova nadarenost još je upečatljivija kad se uzme u obzir to da je on vrlo malo vremena proveo na američkom Zapadu. Svaki put je tamo odlazio nakratko, ali zato u ključnim trenucima, koji su mu omogućili da tačno skicira život pionira s Divljeg zapada.

Jasno je koliko je zaslužio ovu počast koju mu je Moris odao u stripu!

Isečak iz *Slikara*.

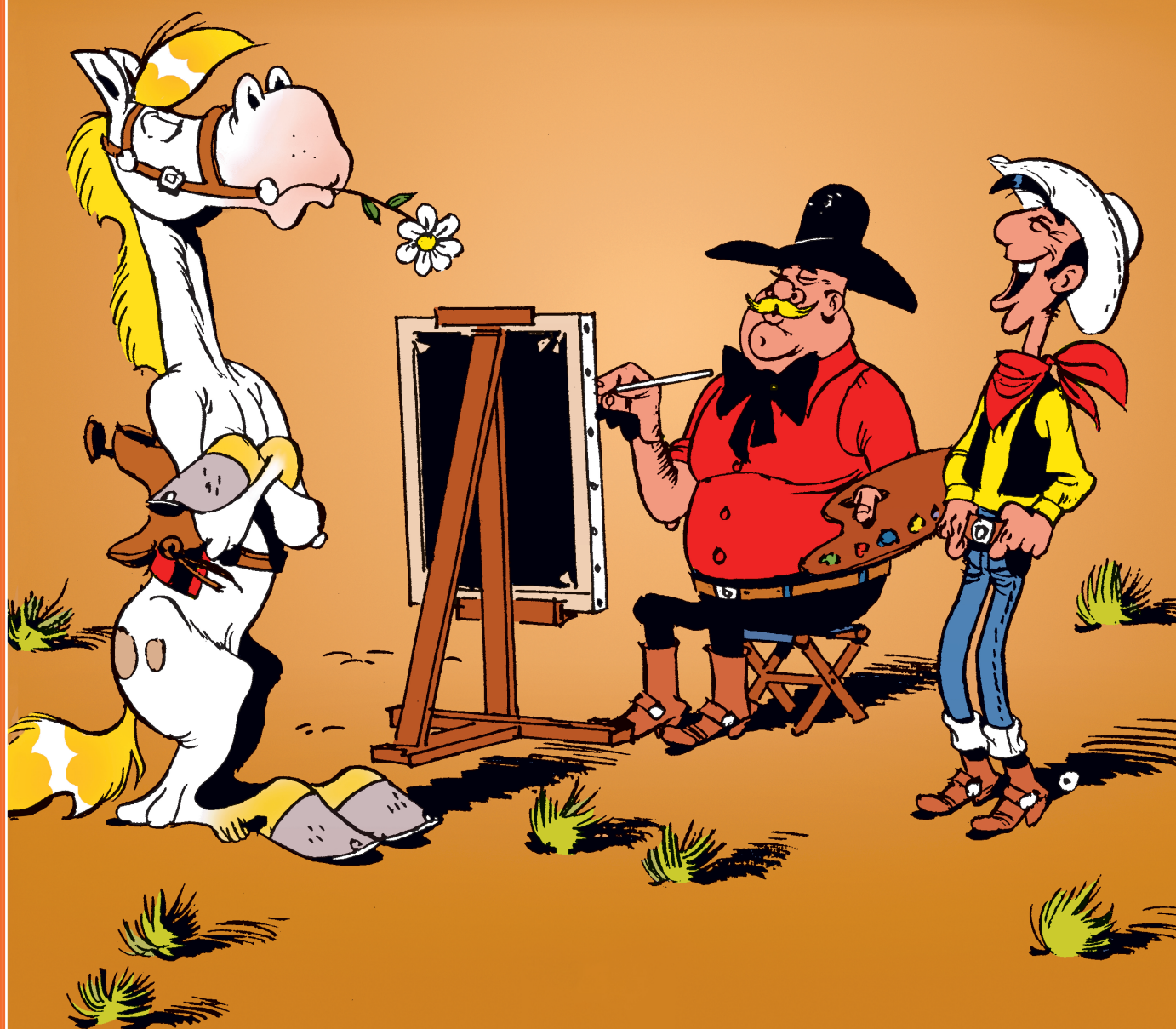
TALICNI TOM

SLIKAR

— MORRIS —

B. DE GROOT

FREDERIK REMINGTON

Rođen 4. oktobra 1861, u Kantonu, na severu države Njujork.

Ovaj umetnik, jedan od najplemenitijih likova iz povesti Divljeg zapada, bio je neosporno strastven čovek. U ono vreme, za njega se govorilo da jede i pije sa istom opsesivnom strašću s kakvom slika.

Bio je visok („a big, good-natured overgrown boy”, pisali su o njemu) i... prilično krupan! Imao je, zapravo, oko 134 kilograma!

Mnogi ga smatraju jednim od najvećih američkih slikara, a na njegovo stvaralaštvo uticao je pak Klod Mone, čije je slike video na njegovoj izložbi u Njujork sitiju.

Slikao je sedeći, i pri tom je neprestano zviždukao, sve dok ljudi oko njega ne bi zavapili da se smiluje, dovedeni na ivicu ludila njegovim više nego iritirajućim zvižducima!

Frederik Remington

Epizoda „Slikar” prvobitno je objavljena 2001. godine, u albumskom izdanju kuće *Lucky Comics*. Pošto je Moris preminuo te godine, ovo je poslednji album *Taličnog Toma* objavljen za njegovog života.

SLIKAR

CRTEŽ: MORIS
SCENARIO: BOB DE GRUT

DRŽAVA NJUJORK, 1888, JEDAN
ČETVRTAK MESECA MAJA, 9
ČASOVA, 52 MINUTA I 26 SEKUNDI...

